

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ФУНДАМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Повоєнне відновлення України ставить перед державою амбітні завдання не лише у сфері інфраструктурної реконструкції, а й у забезпеченні сталого економічного зростання. Одним із ключових факторів, що впливають на успішність цих процесів, є ефективна антикорупційна політика. В умовах обмеженості ресурсів та гострої необхідності залучення міжнародних інвестицій, корупція стає серйозною перешкодою для відновлення країни, підриваючи довіру до державних інституцій та знижуючи ефективність економічної політики. Тому боротьба з корупцією має посісти центральне місце у стратегії економічного відродження України.

Після війни Україна зустрине безліч викликів, серед яких необхідність залучення значних обсягів фінансових коштів для відновлення зруйнованих об'єктів, забезпечення соціальної підтримки населення та модернізації економіки. При цьому високий рівень корупції, характерний для багатьох постконфліктних держав, загрожує ослабленням контролю за витрачанням ресурсів та зниженням ефективності відновлення. Міжнародні організації та донори приділяють велику увагу прозорості використання коштів, а стійкість економічного відродження багато в чому залежить від здатності держави мінімізувати корупційні ризики.

Ефективна антикорупційна політика у повоєнній Україні має спиратися на комплексні превентивні та реактивні заходи, спрямовані на скорочення можливостей для вчинення корупційних дій. Основні компоненти цієї політики включають:

Реформування державних інституцій. Найважливішим аспектом запобігання корупції є модернізація державних інституцій з метою забезпечення їхньої прозорості та підзвітності. Зміцненню ролі НАЗК, НАБУ, САП та ВАКС у післявоєнний період сприятиме зниженню рівня корупції. При цьому важливо забезпечити незалежність цих структур від політичного тиску та їх захист від зовнішнього впливу.

Прозорість державних закупівель. Однією з найвразливіших до корупції сфер у період відновлення є державні закупівлі. Для мінімізації корупційних ризиків необхідно забезпечити прозорість усіх тендерних процесів через використання цифрових платформ, таких як система ProZorro, яка вже довела свою ефективність у боротьбі з корупцією. Важливо продовжувати розвивати та вдосконалювати такі системи, роблячи процеси розподілу державних контрактів максимально прозорими та підзвітними суспільству.

Створення ефективних механізмів соціального контролю. Залучення громадянського суспільства до контролю за відновленням є ключовим елементом антикорупційної політики. Громадські організації, незалежні ЗМІ та міжнародні спостерігачі мають відігравати активну роль у моніторингу реалізації відновлювальних проектів та використання виділених коштів. Важливо створити умови для оперативного доступу громадськості до інформації про державні витрати та активи.

Підвищення рівня правосвідомості та формування антикорупційної культури. Важливим елементом довгострокової антикорупційної стратегії є формування антикорупційної культури серед населення та державних службовців. Проведення освітніх програм, спрямованих на роз'яснення шкоди корупції та формування у громадян

нетерпимості до корупційних дій, допоможе створити суспільний запит на чесне управління. Важливо також розвивати спеціальні програми навчання для чиновників, які підвищують їх компетенції щодо протидії корупції та етичного управління.

Міжнародне співробітництво. В умовах повоєнного відновлення Україна може мати значні вигоди від міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією. Використання найкращих світових практик, залучення міжнародних експертів та організацій, таких як Transparency International та Група розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), допоможе Україні інтегрувати ефективні механізми запобігання корупції у свою економічну політику.

Успішна антикорупційна політика є запорукою економічної безпеки України у післявоєнний період, сприяючи зміцненню довіри як всередині країни, так і з боку міжнародних партнерів. Вплив антикорупційних заходів на економічну безпеку проявляється у кількох аспектах:

Залучення міжнародних інвестицій. Інвестиційна привабливість України безпосередньо залежить від рівня корупції у країні. Прозорі та передбачувані умови ведення бізнесу створюють сприятливе середовище для іноземних інвесторів, що сприяє притоку капіталу та стимулює економічне зростання. Держава, яка демонструє успіхи у боротьбі з корупцією, отримує додаткові можливості для участі у міжнародних фінансових програмах та грантах.

Ефективне використання бюджетних коштів. У післявоєнний період кожна гривня, вкладена у відновлення інфраструктури та економіку, має використовуватися максимально ефективно. Зниження корупційних ризиків дозволяє державі оптимізувати витрати та спрямувати більше коштів на соціальні та економічні програми, що, зрештою, зміцнює економічну безпеку та знижує рівень соціальної напруженості.

Зниження тіньової економіки. Боротьба з корупцією сприяє зменшенню частки тіньової економіки, що збільшує податкові надходження та покращує фінансову дисципліну. Це особливо важливо в умовах, коли держава потребує значних ресурсів для відновлення та модернізації економіки.

Антикорупційна політика відіграє ключову роль у забезпеченні економічної безпеки України у післявоєнний період. Ефективна боротьба з корупцією дозволяє не лише зміцнити державні інститути, а й створити сприятливі умови для залучення інвестицій, оптимізації видатків та сталого економічного зростання. Важливим елементом цієї політики є взаємодія держави, суспільства та міжнародних партнерів, що дозволяє забезпечити довгострокове та стабільне відновлення країни.

Список використаних джерел:

1. Індекс сприйняття корупції – 2023. Transparency International. Україна. URL : <https://cpi.ti-ukraine.org/#/>
2. Офіційний сайт Європейської бізнес асоціації. URL: <https://eba.com.ua>
3. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/>
4. Рекомендація Ради громадської доброчесності ОЕСР. Офіційний сайт Організації Економічного Співробітництва та Розвитку. URL: <https://www.oecd.org/corruption-integrity/explore/oecd-standards/integrity-recommendation/>
5. Рекомендація щодо подолання ризиків корупції в агентствах, які займаються співробітництвом у сфері розвитку. Офіційний сайт Організації Економічного Співробітництва та Розвитку. URL: <https://www.oecd.org/corruption-integrity/explore/oecd-standards/managing-risk-corruption-development/>